

ΚΟΣΜΟΣ 17.07.2016 : 19:33

Οι δίκες της Σμύρνης

ΑΓΓΕΛΟΣ Μ. ΣΥΡΙΓΟΣ*

Ο Ερντογάν γνωρίζει την ιστορία με τις λεγόμενες δίκες της Σμύρνης, ενώ δεν αποκλείεται να «αξιοποιήσει» άμεσα τη μέθοδο του Κεμάλ.

Ετικέτες:

Στις 15 Ιουνίου του 1926 ο Μουσταφά Κεμάλ ταξίδευε με τρένο προς τη Σμύρνη. Σύμφωνα με την επίσημη εκδοχή, σε κάποιον ενδιάμεσο σταθμό, πληροφορήθηκε ότι ετοιμαζόταν μεγάλη συνωμοσία εις βάρος του. Αντί του Κεμάλ έφθασε στη Σμύρνη ένα έκτακτο στρατοδικείο που εντός 25 ημερών καταδίκασε με συνοπτικές διαδικασίες και χωρίς ιδιαίτερα αποδεικτικά στοιχεία 15 άτομα εις θάνατον, τα οποία οδηγήθηκαν αμέσως στην αγχόνη. Οι δίκες εξπρές συνεχίστηκαν στην Αγκυρα όπου κατηγορήθηκαν 21 μέλη του κοινοβουλίου και 50 μέλη της παλαιάς ηγεσίας των Νεότουρκων. Οι καταδίκες συνεχίστηκαν μέχρι την άνοιξη του 1927. Σήμερα γνωρίζουμε ότι στη συνωμοσία ήσαν αναμειγμένοι μόνον 3 παλαιοί πολιτικοί που είχαν προσλάβει 5 εγκληματίες του κοινού ποινικού δικαίου. Ο Κεμάλ όμως βρήκε την ευκαιρία να εκκαθαρίσει όλους τους πολιτικούς του αντιπάλους. Μέχρι τον θάνατό του το 1938 κυβέρνησε απολυταρχικά την Τουρκία χωρίς αντιδράσεις.

Ο Ερντογάν γνωρίζει πολύ καλά την ιστορία με τις λεγόμενες δίκες της Σμύρνης. Στους καταδικασθέντες περιλαμβάνονταν εξέχοντες ισλαμιστές που είχαν πολεμήσει μαζί με τον Κεμάλ στον πόλεμο κατά των Ελλήνων και διαφωνούσαν μαζί του για την κατάργηση του Χαλιφάτου. Ας θεωρήσουμε περίπου βέβαιο ότι αντίστοιχη πορεία θα ακολουθήσει και ο Ερντογάν, εκκαθαρίζοντας όλους τους σοβαρούς πολιτικούς του αντιπάλους.

Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, πολλά πράγματα είναι ακόμη συγκεχυμένα ως προς το «πραξικόπημα των 12 ωρών». Επί παραδείγματι, δεν είναι γνωστό ποιος προέβαλε αντίσταση στους πραξικοπηματίες. Ήσαν στρατιώτες πιστοί στον Ερντογάν που πολέμησαν; Ήσαν οι ίδιοι οι πραξικοπηματίες που δίστασαν να πυροβολήσουν το πλήθος; Για πρώτη φορά, πάντως, στα χρονικά εμφανίζεται η αστυνομία να νικά τον στρατό που διαθέτει πολλαπλάσια δύναμη πυρός. Το ίδιο το πραξικόπημα επίσης εμφανίζεται ως μετρίως οργανωμένο. Εν αντιθέσει προς όσα γνωρίζουμε, κανείς δεν φρόντισε να διακόψει τις τηλεπικοινωνίες. Επίσης, δεν επιχείρησαν να συλλάβουν τον Ερντογάν.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση το «πραξικόπημα των 12 ωρών» αποδεικνύεται εξαιρετικά βολικό για τον Ερντογάν. Γίνεται ο απόλυτος κυρίαρχος του πολιτικού παιχνιδιού. Είχε ήδη βάλει τις βάσεις για να διαλύσει το φιλοκουρδικό κόμμα HDP με την άρση της ασυλίας των βουλευτών του. Τώρα αποκτά τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει τις αντίστοιχες «δίκες της Σμύρνης» για τους υπόλοιπους πολιτικούς του αντιπάλους. «Το τίμημα θα είναι βαρύ για όσους εστράφησαν κατά της δημοκρατίας», είπε. Το γεγονός ότι συνέδεσε από την πρώτη στιγμή το κίνημα Γκιουλέν με το πραξικόπημα, ενώ δεν ήταν σαφές ούτε ποιοι ούτε πόσοι ήσαν οι πραξικοπηματίες είναι ενδεικτικό των προθέσεών του.

Ο στρατός, πάντως, θα υποστεί τη μεγαλύτερη μετάλλαξη. Είναι το πέμπτο πραξικόπημα που πραγματοποιεί, αλλά το πρώτο που χάνει. Μέχρι και τις αρχές του 2000 κάθε χρόνο διώχονταν από τις τάξεις του στρατού αξιωματικοί και υπαξιωματικοί που θεωρούνται φιλοϊσλαμιστές. Η άνοδος των ισλαμιστών σταμάτησε αυτές τις διώξεις. Με την υπόθεση Εργκένεκον το 2010 ο Ερντογάν βρήκε την ευκαιρία να ξεδοντιάσει τους ισχυρούς φιλοκεμαλικούς αξιωματικούς. Τώρα του δίνεται η δυνατότητα να μετατρέψει τον στρατό σε όργανο των ισλαμιστών.

Τέλος, εξίσου σημαντικό είναι ότι το πραξικόπημα δίνει στον Ερντογάν τη δυνατότητα να προβληθεί ως σύμβολο της Δημοκρατίας εσωτερικά αλλά και διεθνώς: ο αιρετός πρόεδρος με τη μεγάλη λαϊκή στήριξη γίνεται στόχος επίορκων αξιωματικών τους οποίους κατατροπώνει χάρη στην αντίδραση του λαού που βγήκε στους δρόμους. Πιθανόν, τις επόμενες ημέρες να πληροφορηθούμε ότι ήσαν οι ιμάμηδες που απηύθυναν το δημοκρατικό προσκλητήριο προς τους πολίτες... Ετσι τουλάχιστον διαφαίνεται αυτή τη στιγμή ότι θα είναι η επίσημη εκδοχή αυτής της ιστορίας. Αυτό άλλωστε έκανε και ο Μουσταφά Κεμάλ το 1927. Αφού καταδίκασε τους πολιτικούς του αντιπάλους με τις δίκες της Σμύρνης, ξαναέγραψε ο ίδιος την ιστορία, υπερτονίζοντας τον ρόλο του και αποσιωπώντας τον ρόλο των άλλων. Ακολούθως, επέλεξε το όνομα Ατατούρκ, δηλαδή «πατέρας των Τούρκων» για τον εαυτό του.

* Ο Αγγελος Μ. Συρίγος είναι επίκουρος καθηγητής διεθνούς δικαίου & εξωτερικής πολιτικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

ΕΛΛΑΔΑ

[\(/867950/article/epikairothta/ellad-episkepthrio-kai-sxoleio-stis-fylakes-patras\)](#) **Παιδικό επισκεπτήριο και σχολείο στις φυλακές Πάτρας**
[\(/867950/article/epikairothta/ell-episkepthrio-kai-sxoleio-stis-fylakes-patras\)](#)

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ

[\(/867441/article/ta3idia/me-aformh/agqizontas-tis-zwes-twn-allwn\)](#) **Αγγίζοντας τις ζωές... των άλλων**
[\(/867441/article/ta3idia/me-aformh/agqizontas-tis-zwes-twn-allwn\)](#)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

[\(/867963/article/oikonomia/die8h-oikonomia/metatroph-toy-esmse-evrwpaiko-dnt-proteinei-h-bundesbank\)](#) **Μετατροπή του ESM σε «ευρωπαϊκό ΔΝΤ» προτείνει η Bundesbank**
[\(/867963/article/oikonomia/die8-oikonomia/metatroph-toy-esmse-evrwpaiko-dnt-proteinei-h-bundesbank\)](#)

ΚΟΣΜΟΣ

[\(/868000/article/epikairothta/kosr-8-ths-ale3androypolhs-prospa8hsan-na-skotwsoyn-ton-erntogan\)](#) **Οι «8» της Αλεξανδρούπολης προσπάθησαν να σκοτώσουν τον Ερντογάν**
[\(/868000/article/epikairothta/k-8-ths-ale3androypolhs-prospa8hsan-na-skotwsoyn-ton-erntogan\)](#)

ΚΟΣΜΟΣ

[\(/867959/article/epikairothta/kosr-marketingk-w8oyn-ta-paidia-sta-laxanika\)](#) **Τεχνικές μάρκετινγκ ωθούν τα παιδιά στα λαχανικά**
[\(/867959/article/epikairothta/k-marketingk-w8oyn-ta-paidia-sta-laxanika\)](#)

ΚΟΣΜΟΣ

[\(/867992/article/epikairothta/kosr-ntomino-e3eli3ewn-meta-to-pra3ikophma\)](#) **Τουρκία: Ντόμινο εξελίξεων μετά το πραξικόπημα**
[\(/867992/article/epikairothta/k-ntomino-e3eli3ewn-meta-to-pra3ikophma\)](#)

Δεν τυπώνω. Πι?οστατε?ω το πε?ιβάλλον.